

Їх знаходили на горищах і в підвалах, в покинутих помешканнях і на коліях у вагонах

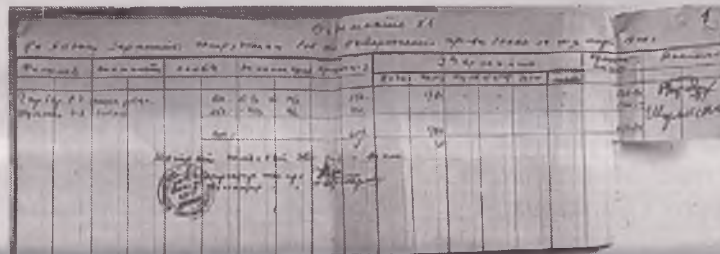
Так упродовж 80 років формувалися збірки унікальних документів, які сьогодні складають архівні фонди Рівненщини

Не лише рівнянам, а й жителям сусідніх областей добре відомі адреси Державного архіву Рівненської області — один корпус установи знаходиться на вул. С. Бандери, інший — на вул. Кавказькій. До архіву нині справжнє паломництво. Окрім довідок, людей цікавить й історія власного роду, й історія міста і краю. Водночас цікавою є й історія створення самого архіву як установи.

Про те, як усе починалося, розповідає начальниця відділу інформації та використання документів ДАРО Людмила Леонова:

Людмила Леонова показує стародавню грамоту на пергаменті

щеннями. Людмила Леонова розповіла, що спочатку запропонували триповерхову будівлю хмелесушарки на окраїні Рівного, але дістатися до тієї будівлі було складно через відсутність шосейної дороги:

— Тоді запропонували розмістити там лише загальні фонди, а секретні документи — в будинку

1967 рік. Ще добротний будинок архіву доживає останні дні перед знесенням

окружного суду — 80 тонн; поліції Рівненського повіту — 12 тонн; 50 книг з реєстрації населення; картотеки, картки з реєстрації сіл Рівненського повіту. Цілий вагон з архівними матеріалами колишнього польського уряду було виявлено на залізничній станції Рівного. Усього накопичилося 112 тонн документів, які зберігалися в 27 різних місцях Рівного, в основному в сирих підвалах.

Усе це призводило до неймовірних втрат архівного фонду. Хоча архівісти, наскільки це було можливо, обстежували місця, де могли знаходитися матеріали колишніх польських установ, склали акти, опечатували шафи, столи, інші сховища, а інколи і цілі приміщення, організували

Війна перервала становлення архіву. Евакуювати документи не вдалося. Відтак понад мільйон документів і 19 тонн нерозібраних матеріалів знищено під час окупації. Наприклад, окупанти викинули з Дубенського замку документальний фонд князів Любомирських, який було частково спалено, а частково він загинув від дощів.

Людмила Леонова наводить свідчення П. В. Малицького, який працював в архіві під час окупації. За його розповідями, німці не вивозили матеріали з архіву, а навпаки, звозили в його приміщення документи з відомчих архівів не лише області, а й інших окупованих територій СРСР. Однак ті документи ніхто не розбирав, бо чи так і де вони

